Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

EUROOPA KESKPANGA OTSUS,

19. veebruar 2004,

millega võetakse vastu Euroopa Keskpanga kodukord

(EKP/2004/2)

(2004/257/EÜ)

(ELT L 80, 18.3.2004, lk 33)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Euroopa Keskpanga otsus EKP/2009/5, 19. märts 2009	L 100	10	18.4.2009

▼B

EUROOPA KESKPANGA OTSUS,

19. veebruar 2004,

millega võetakse vastu Euroopa Keskpanga kodukord

(EKP/2004/2)

(2004/257/EÜ)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artiklit 12.3,

ON OTSUSTANUD JÄRGMISELT:

Ainus artikkel

Euroopa Keskpanga kodukord, mida on muudetud 22. aprillil 1999 ja täiendavalt muudetud 7. oktoobri 1999. aasta otsusega EKP/1999/6 Euroopa Keskpanga kodukorra muutmise kohta ([1]), asendatakse järgmisega ja see jõustub 1. märtsil 2004.

EUROOPA KESKPANGA KODUKORD

SISSEJUHATAV PEATÜKK

Artikkel 1

Mõisted

Käesolev kodukord täiendab Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja. Käesolevas kodukorras on mõisted samas tähenduses kui asutamislepingus ja põhikirjas. Mõiste “eurosüsteem” tähendab Euroopa Keskpanka (EKP) ja eurot vääringuna kasutavate liikmesriikide keskpankasid.

I PEATÜKK

NÕUKOGU

Artikkel 2

Nõukogu koosolekute aeg ja koht

2.1. Oma koosoleku toimumisaja üle otsustab nõukogu presidendi ettepanekul. Nõukogu koosolekute toimumise põhimõte on regulaarsus ja ajakava järgimine, mille ta määrab piisava ajavaruga enne iga kalendriaasta algust.

2.2. President kutsub nõukogu koosoleku kokku juhul, kui koosoleku taotluse on esitanud vähemalt kolm nõukogu liiget.

2.3. President võib nõukogu koosoleku kokku kutsuda, kui ta peab seda vajalikuks.

2.4. Nõukogu koosolekud toimuvad tavaliselt EKP ruumides.

2.5. Koosolekuid võib pidada ka kaugside vahendusel, välja arvatud juhul, kui selle vastu on vähemalt kolm panga presidenti.

([1]) EÜT L 314, 8.12.1999, lk 32.

▼B

Artikkel 3

Nõukogu koosolekutel osalemine

3.1. Nõukogu koosolekutel osalemine on piiratud nõukogu liikmete, Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja ja Euroopa ühenduste komisjoni liikmega, välja arvatud käesolevaga sätestatud erandid.

3.2. Üldjuhul võib iga keskpanga presidendiga kaasas olla üks isik.

3.3. Juhul kui keskpanga president ei saa osaleda, võib ta kirjalikult määrata asendaja, ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist. Vastav kirjalik teade saadetakse presidendile õigeaegselt enne koosolekut. Vastava asendajaga võib üldjuhul kaasas olla üks isik.

3.4. President määrab EKP personali hulgast sekretäri. Sekretär aitab juhatusel nõukogu koosoleku ette valmistada ja koostab selle protokolli.

3.5. Juhul kui nõukogu peab kohaseks, võib ta kutsuda oma koosolekutel osalema ka muid isikuid.

▼M1

Artikkel 3a

Rotatsioonisüsteem

1. Nõukogu liikmed jagatakse rühmadesse vastavalt põhikirja artikli 10.2 esimeses ja teises taandes sätestatule.

2. Nõukogu liikmed järjestatakse igas rühmas ELi tava kohaselt vastavalt riikide keskpankade nimekirjale, mis on koostatud liikmesriikide keeltes riiginimede tähestikulise järjekorra alusel. Hääleõiguste rotatsioon igas rühmas toimub selle järjestuse alusel. Rotatsioon algab juhuslikust kohast nimekirjas.

3. Hääleõiguste rotatsioon toimub igas rühmas kord kuus, rotatsioonisüsteemi rakendamise esimese kuu esimesest päevast alates.

4. Esimeses rühmas on igal ühekuulisel perioodil roteeruvate hääleõiguste arvuks üks; teises ja kolmandas rühmas on igal ühekuulisel perioodil roteeruvate hääleõiguste arv võrdne rühma määratud liikmete arvu ja rühmale antud hääleõiguste arvu vahega, millest lahutatakse kaks.

5. Iga kord, kui rühmade koosseisu põhikirja artikli 10.2 viienda taande alusel kohandatakse, jätkub hääleõiguste rotatsioon igas rühmas lõikes 2 viidatud nimekirja alusel. Alates kuupäevast, mil nõukogu liikmete arv ületab 22, algab rotatsioon kolmandas rühmas juhuslikust kohast nimekirjas. Nõukogu võib otsustada rotatsiooni järjekorda teises ja kolmandas rühmas muuta, et vältida olukorda, kus teatavatel nõukogu liikmetel puudub aasta samadel perioodidel alati hääleõigus.

6. EKP avaldab nõukogu hääleõiguslike liikmete nimekirja eelnevalt EKP veebilehel.

7. Iga liikmesriigi keskpanga osa rahaloomeasutuste bilansi agregeeritud kogumahus arvutatakse kuu keskmiste andmete aasta keskmisena viimasel kalendriaastal, mille andmed on kättesaadavad. Iga kord, kui sisemajanduse koguprodukti turuhindades kohandatakse vastavalt põhikirja artiklile 29.3, või kui riigist saab liikmesriik ning riigi keskpangast Euroopa Keskpankade Süsteemi osa, arvutatakse euro kasutusele võtnud liikmesriikide rahaloomeasutuste bilansi agregeeritud kogumaht ümber viimase kättesaadavate andmetega kalendriaasta andmete põhjal.

▼B

Artikkel 4

Hääletamine

4.1. ►M1 Nõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on kahest kolmandikust hääleõiguslikest liikmetest koosnev kvoorum. ◄ Kui

▼B

kvoorumit ei ole, võib president kokku kutsuda erakorralise istungi, kus võib otsuseid vastu võtta ilma kvoorumit arvestamata.

4.2. Nõukogu hääletab presidendi taotlusel. President algatab hääletusmenetluse ka nõukogu mis tahes liikme taotlusel.

4.3. Põhikirja artikli 41.2 kohaselt ei takista hääletamisest hoidumine nõukogu otsuste vastu võtmist.

4.4. Juhul kui nõukogu liige ei saa hääletada pikema aja jooksul (s.o rohkem kui üks kuu), võib ta määrata nõukogu asendusliikme.

4.5. Kooskõlas põhikirja artikliga 10.3 võib keskpanga presidendi poolt määratud asendaja osa võtta arvestuslikust hääletamisest, kui keskpanga president ei saa hääletada põhikirja artiklitel 28, 29, 30, 32, 33 ja 51 põhinevate otsuste üle.

4.6. President võib algatada salajase hääletamise, kui seda nõuab vähemalt kolm nõukogu liiget. Juhul kui ettepanek otsuse kohta põhikirja artiklite 11.1, 11.3 või 11.4 alusel puudutab nõukogu liikmeid isiklikult, toimub salajane hääletus. Asjaomased nõukogu liikmed sel juhul hääletamises ei osale.

4.7. Otsuseid võib vastu võtta ka kirjalikus menetluses, välja arvatud juhul, kui selle vastu on vähemalt kolm nõukogu liiget. Kirjalikus menetluses on nõutav järgmine: i) igal nõukogu liikmel peab üldjuhul olema arutluseks vähemalt viis tööpäeva; ja ii) iga nõukogu liige (või tema asendaja kooskõlas artikliga 4.4) kirjutab alla isiklikult; ja iii) mis tahes vastav otsus peab kajastuma järgmise nõukogu koosoleku protokollis. ►**M1** Kirjalikus menetluses vastu võetavad otsused kinnitatakse nõukogu liikmete poolt, kes on otsuse vastuvõtmise hetkel hääleõiguslikud. ◄

Artikkel 5

Nõukogu koosolekute korraldus

5.1. Nõukogu võtab iga koosoleku jaoks vastu päevakorra. Juhatus koostab päevakorra eelnõu ja saadab selle koos seonduvate dokumentidega nõukogu liikmetele ja teistele volitatud osavõtjatele vähemalt kaheksa päeva enne vastavat koosolekut, välja arvatud eriolukordades, mil juhatus tegutseb vastavalt asjaoludele. Presidendi või mis tahes muu nõukogu liikme ettepanekul võib nõukogu otsustada päevakorra eelnõus punkte kustutada või lisada. ►**M1** Päevakorra punkti võib kustutada nõukogu vähemalt kolme hääleõigusliku liikme taotlusel, kui seonduvaid dokumente ei esitatud nõukogu liikmetele õigel ajal. ◄

5.2. ►**M1** Nõukogu toimingute protokoll kinnitatakse järgmisel koosolekul (vajaduse korral varem kirjalikus menetluses) nõukogu liikmete poolt, kes olid protokollis viidatud koosolekul hääleõiguslikud, ja sellele kirjutab alla president. ◄

5.3. Nõukogu võib kehtestada siseeeskirjad otsuste vastuvõtmiseks eriolukordades.

II PEATÜKK

JUHATUS

Artikkel 6

Juhatuse koosolekute aeg ja koht

6.1. Koosolekute aja otsustab juhatus presidendi ettepanekul.

6.2. President võib juhatuse koosoleku kokku kutsuda igal ajal, kui ta peab seda vajalikuks.

▼B

Artikkel 7

Hääletamine

7.1. Kooskõlas põhikirja artikliga 11.5 peab juhatuse hääletamiseks olema kahest kolmandikust liikmetest koosnev kvoorum. Kui kvoorumit ei ole, võib president kokku kutsuda erakorralise istungi, kus võib otsuseid vastu võtta ilma kvoorumit arvestamata.

7.2. Otsuseid võib vastu võtta ka kirjalikus menetluses, välja arvatud juhul, kui selle vastu on vähemalt kaks juhatuse liiget.

7.3. Põhikirja artiklite 11.1, 11.3 või 11.4 alusel vastu võetavate otsustega isiklikult puudutatud juhatuse liikmed hääletuses ei osale.

Artikkel 8

Juhatuse koosolekute korraldus

Juhatus otsustab oma koosolekute korralduse.

III PEATÜKK

EUROOPA KESKPANGA STRUKTUUR

Artikkel 9

Eurosüsteem/EKPS komiteed

9.1. Komiteed asutab ja lõpetab nõukogu. Need aitavad kaasa EKP otsuseid tegevate organite töös ja annavad aru nõukogule juhatuse kaudu.

9.2. Komiteed koosnevad kuni kahest liikmest igast eurosüsteemi RKPst ja EKPst, kes määratakse vastavalt iga keskpanga presidendi ja juhatuse poolt. Nõukogu kehtestab komitee volitused ja määrab nende juhatajad. Juhataja on üldjuhul EKP personali liige. Nii nõukogul kui ka juhatusel on õigus nõuda komiteedelt eritemaatilisi uurimistöid. EKP annab komiteede abistamiseks sekretärid.

9.3. Iga mitteosaleva liikmesriigi keskpank võib komitee koosolekutel osalemiseks samuti määrata kuni kaks personali liiget, kui käsitletav asi kuulub üldnõukogu pädevusvaldkonda ja kui komitee juhataja ja juhatus peavad seda asjakohaseks.

9.4. Kui komitee juhataja ja juhatus peavad asjakohaseks, võib komitee koosolekutel osalema kutsuda ka teiste ühenduse institutsioonide ja organite esindajaid ja mis tahes kolmandaid isikuid.

Artikkel 9a

Nõukogu võib vastu võtta otsuse konkreetse nõustamisülesandega sihtkomitee loomiseks.

Artikkel 10

Sisekorraldus

10.1. Pärast nõukoguga konsulteerimist võtab juhatus vastu otsuse EKP tööüksuste arvu, nimetuste ja vastava pädevuse osas. Vastav otsus avaldatakse.

10.2. Kõiki EKP tööüksusi juhib juhatus. Juhatus otsustab EKP tööüksuste kontekstis oma liikmete individuaalse vastutuse üle ja teavitab sellest nõukogu, üldnõukogu ja EKP personali. Kõik vastavad otsused võetakse vastu ainult kõikide juhatuse liikmete kohalolekul ja need ei tohi olla vastuolus presidendi häälega.

▼B

Artikkel 11

EKP personal

11.1. Igat EKP personali liiget teavitatakse tema kohast EKP struktuuris, tema aruandlusalluvusest ja ametialasest vastutusest.

11.2. Juhatus võtab vastu korralduslikud reeglid (edaspidi "haldusringkirjad"), mis on EKP personali jaoks siduvad, ilma et see piiraks põhikirja artiklite 36 ja 47 kohaldamist.

11.3. Juhiste andmiseks EKP personali liikmetele ja juhatuse liikmetele, võtab juhatus vastu ja ajakohastab "Tegevusjuhised" (*Code of Conduct*).

IV PEATÜKK

ÜLDNÕUKOGU KAASAMINE EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI ÜLESANNETESSE

Artikkel 12

Nõukogu ja üldnõukogu vahekord

12.1. EKP üldnõukogule tuleb anda võimalus tähelepanekute esitamiseks enne järgmise vastu võtmist nõukogu poolt:

— arvamused põhikirja artiklite 4 ja 25.1 alusel,

— soovitused statistika valdkonnas põhikirja artikli 42 alusel,

— aastaaruanne,

— raamatupidamiseeskirjade ja toimingute aruandluse standardimise normid,

— meetmed põhikirja artikli 29 kohaldamiseks,

— EKP personali töölepingutingimused,

— EKP arvamuse vastu võtmine asutamislepingu artikli 123 lõike 5 alusel või seoses õigusaktide vastuvõtmisega erandi tühistamise korral ettevalmistuse kontekstis tagasivõtmatuks vahetuskursi fikseerimiseks.

12.2. Juhul kui üldnõukogult taotletakse tähelepanekute esitamist käesoleva artikli esimese lõike alusel, tuleb talle anda selleks mõistlik ajavahemik, mis ei või olla vähem kui kümme tööpäeva. Eriolukorras, mida tuleb taotluses põhjendada, võib seda ajavahemikku lühendada viiele tööpäevale. Presidendi otsusel võib kasutada kirjalikku menetlust.

12.3. Nõukogu poolt vastu võetud otsustest teatab president üldnõukogule kooskõlas põhikirja artikliga 47.4.

Artikkel 13

Juhatuse ja üldnõukogu vahekord

13.1. EKP üldnõukogule tuleb anda võimalus tähelepanekute esitamiseks enne, kui juhatus:

— rakendab nõukogu õigusakte, mille korral on üldnõukogu kaastöö nõutav kooskõlas artikliga 12.1 eespool,

— võtab vastu õigusakte, arvestades nõukogu poolt delegeeritud pädevust kooskõlas põhikirja artikliga 12.1, mille jaoks on kooskõlas käesoleva korra artikliga 12.1 vajalik üldnõukogu kaastöö.

13.2. Juhul kui üldnõukogult taotletakse tähelepanekute esitamist käesoleva artikli esimese lõike alusel, tuleb talle anda selleks mõistlik ajavahemik, mis ei või olla vähem kui kümme tööpäeva. Eriolukorras,

▼B

mida tuleb taotluses põhjendada, võib seda ajavahemikku lühendada viiele tööpäevale. Presidendi otsusel võib kasutada kirjalikku menetlust.

V PEATÜKK

MENETLUSE ERISÄTTED

Artikkel 14

Volituste delegeerimine

14.1. Põhikirja artikli 12.1 teise lõike viimase lause kohasest volituste delegeerimisest nõukogult juhatusele teatatakse asjaomastele isikutele, või kohastel juhtudel avaldatakse teade, kui delegeeritud otsuse vastu võtmisel on õiguslik tagajärg kolmandatele isikutele. Nõukogule teatatakse viivitamata mis tahes delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest.

14.2. Huvitatud isikutele edastatakse EKP allkirjaõiguslike isikute loetelu, mis on koostatud põhikirja artikli 39 alusel vastu võetud otsuste kohaselt.

Artikkel 15

Eelarvemenetlus

15.1. EKP järgmise majandusaasta eelarve võtab nõukogu vastu enne iga majandusaasta lõppu, tegutsedes kooskõlas juhatuse ettepaneku ja kõikide tema poolt kehtestatud põhimõtetega.

15.2. EKP eelarvega seonduvates asjades abistamiseks asutab nõukogu eelarvekomitee ja kehtestab tema volitused ja koosseisu.

Artikkel 16

Raamatupidamise aastaaruanded ja nende esitamine

16.1. Põhikirja artikli 15.3 kohaselt võtab aastaaruande vastu nõukogu.

16.2. Juhatusele delegeeritakse pädevus vastu võtta ja avaldada kvartaalseid aruandeid põhikirja artikli 15.1 kohaselt, iganädalasi konsolideeritud raamatupidamisaruandeid põhikirja artikli 15.2 kohaselt, koondbilansi aruandeid põhikirja artikli 26.3 kohaselt ja muid aruandeid.

16.3. Kooskõlas nõukogu poolt kehtestatud põhimõtetega valmistab juhatus EKP raamatupidamise aastaaruande ette järgmise majandusaasta esimese kuu jooksul. See esitatakse välisaudiitorile.

16.4. Nõukogu kinnitab EKP raamatupidamise aastaaruande järgmise aasta esimese kvartali jooksul. Enne kinnitamist esitatakse nõukogule välisaudiitori aruanne.

Artikkel 17

EKP õigusaktid

17.1. EKP määrused võtab vastu nõukogu, kelle nimel kirjutab alla president.

17.2. EKP suunised võtab vastu nõukogu, millest seejärel teatatakse ühes Euroopa ühenduste ametlikus keeles, ja alla kirjutab nõukogu nimel president. Nendes osutatakse põhjendused, millel nad rajanevad. Riikide keskpankadele teatamine toimub faksi, elektronposti, teleksi või paberi vahendusel. Kõik EKP suunised, mis kuuluvad avaldamisele, tõlgitakse kõikidesse Euroopa ühenduste ametlikesse keeltesse.

17.3. Nõukogu võib delegeerida oma reguleerimisalased volitused juhatusele, kui eesmärgiks on määruste ja suuniste rakendamine. Asjao-

▼B

mase määruse või suunisega tuleb määratleda rakendamisele kuuluvad küsimused, samuti delegeeritud volituse piirangud ja ulatus.

17.4. EKP otsused ja soovitused võtab vastu nõukogu või juhatus oma vastavas pädevusvaldkonnas ja neile kirjutab alla president. Kolmandate isikute suhtes EKP sanktsioonide rakendamise otsustele kirjutavad alla president, asepresident või mis tahes teised kaks juhatuse liiget. EKP otsustes ja soovitustes osutatakse põhjendused, millel nad rajanevad. Soovitused ühenduse teiseste õigusaktide vastuvõtmiseks põhikirja artikli 42 alusel võtab vastu nõukogu.

17.5. Arvamused võtab vastu nõukogu, ilma et see piiraks põhikirja artikli 44 teise lõike ja artikli 47.1 esimese taande kohaldamist. Siiski võib eriolukordades EKP arvamusi vastu võtta juhatus, välja arvatud juhul kui vähemalt kolm keskpanga presidenti soovivad, et konkreetse arvamuse vastuvõtmise pädevus jääks nõukogule; seejuures tuleb arvestada nõukogu poolt esitatud märkusi ja üldnõukogu kaastööd. EKP arvamustele kirjutab alla president.

17.6. EKP juhised võtab vastu juhatus, millest seejärel teatatakse ühes Euroopa ühenduste ametlikus keeles, ja alla kirjutab juhatuse nimel president. Riikide keskpankadele teatamine toimub faksi, elektronposti, teleksi või paberi vahendusel. Kõik EKP juhised, mis kuuluvad avaldamisele, tõlgitakse kõikidesse Euroopa ühenduste ametlikesse keeltesse.

17.7. Identifitseerimise lihtsustamiseks nummerdatakse kõik EKP õigusaktid järjekorras. Juhatus võtab meetmed, millega tagab originaalide turvalise hoiu, adressaatide või konsulteerivate asutuste teavitamise ja avaldamise *Euroopa Liidu Teatajas* kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes, kui tegemist on EKP määrustega, EKP arvamustega ühenduse õigusaktide eelnõude kohta ja nende EKP õigusaktidega, mille avaldamine on selgesõnaliselt otsustatud.

17.8. Põhikirja artiklis 34 määratletud õigusaktide suhtes kohaldatakse põhimõtteid nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määruses (EÜ) nr 1 ([1]), millega määratleti Euroopa Majandusühenduses kasutatav keel.

Artikkel 18

Asutamislepingu artikli 106 lõikes 2 sätestatud menetlus

Asutamislepingu artikli 106 lõikes 2 sätestatud heakskiit tuleb nõukogul anda järgmise aasta jaoks iga aasta viimase kvartali jooksul ühe otsusena kõikide osalevate liikmesriikide jaoks.

Artikkel 19

Hange

19.1. Kaupade ja teenuste hange EKP jaoks võtab arvesse avalikkuse, läbipaistvuse, võrdse juurdepääsu, mittediskrimineerimise ja tõhusa halduse põhimõtteid.

19.2. Tõhusa halduse põhimõte välja arvatud, võib eespool nimetatud põhimõtetest teha erandeid eriolukordades; turvalisuse või konfidentsiaalsuse tõttu; kui esineb ainult üks tarnija; riikide keskpankade tarnete korral EKP-le; tarnija järjepidevuse säilitamiseks.

Artikkel 20

Personali valik, ametisse nimetamine ja edutamine

20.1. Kõiki EKP personali liikmeid valib, nimetab ametisse ja edutab juhatus.

([1]) EÜT 17, 6.10.1958, lk 385.

▼B

20.2. Kõik EKP personali liikmed valitakse, nimetatakse ametisse ja edutatakse, võttes arvesse ametialase kvalifikatsiooni, avalikkuse, läbipaistvuse, võrdse juurdepääsu ja mittediskrimineerimise põhimõtteid. Personali värbamise ja struktuurisisese edutamise korda täpsustatakse haldusringkirjadega.

Artikkel 21

Töölepingutingimused

21.1. Töölepingutingimused ja ametieeskirjad määravad töösuhte EKP ja selle personali vahel.

21.2. Töölepingutingimused võtab vastu nõukogu juhatuse ettepanekul ja pärast üldnõukoguga konsulteerimist.

21.3. Juhatus võtab vastu ametieeskirjad, millega rakendatakse töölepingutingimused.

21.4. Enne uute töölepingutingimuste või ametieeskirjade vastu võtmist konsulteeritakse personalikomiteega. Selle arvamus esitatakse kas nõukogule või juhatusele.

Artikkel 22

Pöördumised ja teated

Üldised pöördumised ja teated EKP otsuseid tegevate organite poolt vastu võetud otsuste kohta võib avaldada EKP veebilehel, *Euroopa Liidu Teatajas* või finantsturgude ühiste sideteenuste vahendusel või muu meedia kaudu.

Artikkel 23

Konfidentsiaalsus ja juurdepääs EKP dokumentidele

23.1. EKP otsuseid tegevate organite ja mis tahes muude nende poolt asutatud komiteede või rühmade menetlused on konfidentsiaalsed, välja arvatud juhul, kui nõukogu volitab presidenti avalikustama arutelude tulemuse.

23.2. EKP poolt koostatud või tema poolt hoitavatele dokumentidele juurdepääsu võimaldamise otsustab nõukogu.

23.3. EKP poolt koostatud dokumendid on salastatud ja neid käsitletakse kooskõlas haldusringkirjas sätestatud reeglitega. Neile võimaldatakse vaba juurdepääs pärast 30 aasta möödumist, kui otsuseid tegevad organid ei otsusta teisiti.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTE

Artikkel 24

Käesoleva kodukorra muutmine

Käesolevat kodukorda võib muuta nõukogu. Üldnõukogu võib teha muudatusettepanekuid ja juhatus võib oma pädevusvaldkonnas vastu võtta täiendavaid reegleid.